

raadets Tilladelse, men den nægtes, saa vidt jeg ved, aldrig. Jeg forstaaer derfor ikke, hvorfor ikke ogsaa Byraadsmedlemmerne maa faa Ret til at bevilge et rimeligt Beløb i Diæter. Man kan jo fastsætte et Maksimum, men noget Vederlag for dette Arbejde bør dog gives. Der er ingen Tvivl om, at Formanden for et stort Udvalg i Byraadene, f. Eks. for Skolevæsenet, Forsørgelsesvæsenet eller tekniske Anliggender i en større By, har meget mere at bestille end Sogneraadformændene i Landkommunerne. Jeg er ganske vis paa, at det ærede Medlem, som nu talte sidst, og som var Sogneraadformand i en af Landets mindste Kommuner, ikke har haft saa meget at gøre som Formanden for Udvalget for Skolevæsenet i Aarhus eller en anden større By, og der er dog ingen Konsekvens i at tillade, at der bevilges Diæter til Sogneraadformændene, men ikke til Kommunernes Byraadsmedlemmer.

Jeg forstaaer ikke den Rædsel, der er for dette Diæterspørgsmaal, for det vil ikke komme til at spille nogen økonomisk Rolle, det kan man være ganske rolig for. Saa meget Fedteri er der i vore Kommuner, at der ikke er Fare for, at der skal blive bevilget for store Beløb, det ene Parti passer nok paa det andet i saa Henseende, saa der er ingen Grund til at nære Frygt. Men det er en Retfærdighedshandling, og det er rimeligt, at de Byraadsmedlemmer, som ikke just er Millionærer, ikke har store Formuer i Baghaanden, ikke skal hindres i at faa offentlige kommunale Hverv af økonomiske Grunde.

Jeg kommer dernæst til de Punkter, hvor den højtærede Minister efter min Mening i sit Forslag har angrebet den almindelige, kommunale Valgret, vi har i den nuværende kommunale Valglov. Jeg tænker herved paa Spørgsmaalet om Oprykning af Kandidater paa en Kandidatliste. Det forekommer mig, at det er ganske forkert for det første at gaa dertil, at man kan skrive et Navn paa en Kandidatliste. Det er maaske allerede tvivlsomt, om det er rimeligt, at man kan sætte Kryds ved et enkelt Navn paa Kandidatlisten, hvorved Kandidatlisten forvanskes, idet nemlig Folk, som ikke selv kan faa nogen Kandidat eller nogen Liste valgt, kan gøre Forsøg paa at skubbe en Kandidat op, som maaske ikke betyder ret meget paa Listen, medens en anden, der kan være Partiet en bedre Mand, bliver skubbet ud. Den Slags Indgriben af uvedkommende skulde ikke være mulig.

Naar man overhovedet skulde udmærke den ene for den anden, synes jeg, at man

meget hellere skulde have almindelig Nummerering, som ogsaa det radikale Venstres Repræsentanter i Valglovskommissionen har foreslaaet. Det vilde give megen Ulejlighed og volde adskillig Vanskelighed ved Valgene; men det kan ogsaa tænkes, at den ene Nummerering ophæver den anden, og at vi ikke faar nogen synderlig Forvanskning af Kandidatlisterne, selv om vi gaar til en saadan Nummerering.

Men rent galt bliver det i det Øjeblik, man indfører den Ordning, at man kan skrive et Navn i en dertil indrettet Rubrik. Det er en Ordning, som den højtærede Minister, om jeg saa maa sige, har forbedret. I Valglovskommissionen var det foreslaaet, at kun i Kommuner med mindst 16 Repræsentanter i Raadet skulde den Ordning kunne indføres, at man ikke trykte Kandidatlisterne, da de saa blev for lange og gjorde Stemmeseddelen alt for stor. Men den højtærede Minister har forbedret det derhen, at ethvert Kommunalraad selv kan bestemme, om de vil have Valgliste trykt eller have en saadan Rubrik, hvor Vælgerne kan skrive et Navn. Dersom man tænker sig, at en lille Landkommune vælger den Ordning, at Vælgerne skal skrive et Navn i en Rubrik, og der bor en Godsejer i den Kommune, og han siger til sine Arbejdere: Nu skriver I et saadant enkelt Navn, maaske hans eget, paa Listen for at faa det flyttet op paa en Plads, hvor han kan blive valgt, og han kan kontrolere, at det Navn bliver skrevet . . . (Afbrydelse). Jo, selvfølgelig kan han det. Hvis han sidder i Valgbestyrelsen f. Eks., kan han grumme let kontrolere det, for han kan let kende de forholdsvis faa Personers Haandskrifter, der er Tale om, og saa kan han se, hvilke der har skrevet og hvilke ikke.

Det er, synes jeg, ganske forkasteligt, det nærmer sig til den gamle Ordning, hvor Godsejerne kommanderede deres Arbejdere til at stemme paa en bestemt Maade — og saa ganske vist til Gengæld lovede, at naar de gjorde det, skulde de faa Punch i Spandevise efter Slutningen af Valgdagen, men det var jo et meget daarligt Vederlag for deres Stemmer. Det forekommer mig derfor, at paa den Maade skulde dette Spørgsmaal i hvert Fald ikke løses. Jeg har ikke noget imod, at der kan gives Vælgerne større Ret til at indvirke paa Valgets Resultat, men det maa gøres under en saadan Form, at den hemmelige Afstemning absolut bevares, og at derhos ikke uvedkommende kan gribe ind og virke forstyrrende paa den Liste, der er opstillet af et bestemt Parti. Skulde vi have noget, mener